

“MAKTABGACHA YOSH BOLALARDA INGLIZ TILINI O‘QITISHDA INNOVATSION VA KREATIV METODLAR: GLOBAL TAJRIBALAR ASOSIDA”

Artikova Shohida Anvarovna

Farg‘ona Davlat universiteti, Talim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (maktabgachata ‘lim)

Mutaxassisligi magistranti Email: shohidaanvarovna11@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha yosh bolalarda ingliz tilini o‘qitishda eng so‘nggi, innovatsion va kreativ metodlar tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar, sun‘iy intellekt, gamification, STEAM integratsiyasi, immersive learning, shuningdek TPR, CLIL, Coding Story va Dub Shadow kabi metodlar ko‘rib chiqiladi. Tadqiqot dunyo pedagogik tajribasiga tayangan holda bolalarning motivatsiyasini oshirish va til ko‘nikmalarini tez va samarali rivojlantirish strategiyalarini taqdim etadi.

Kalit so‘zlar : Maktabgacha ta‘lim, ingliz tili, innovatsion metodlar, TPR, CLIL, Coding Story, Dub Shadow, gamification, STEAM, sun‘iy intellect

Аннотация: В статье рассматриваются современные инновационные методы преподавания английского языка детям дошкольного возраста. Анализируются подходы с использованием цифровых технологий, искусственного интеллекта, игрового обучения (gamification), интеграции STEAM и immersive learning, а также методы TPR, CLIL, Coding Story и Dub Shadow. Представлены стратегии повышения мотивации и эффективного развития языковых навыков детей на основе мирового педагогического опыта.

Ключевые слова: дошкольное образование, английский язык, инновационные методы, TPR, CLIL, Coding Story, Dub Shadow, gamification, STEAM, искусственный интеллект

Abstract: This article examines cutting-edge innovative methods for teaching English to preschool children. Approaches involving digital technologies, artificial intelligence, gamification, STEAM integration, immersive learning, as well as TPR, CLIL, Coding Story, and Dub Shadow methods are explored. Based on global pedagogical experience, strategies for boosting motivation and effectively developing children’s language skills are presented.

Keywords: preschool education, English language, innovative methods, TPR, CLIL, Coding Story, Dub Shadow, gamification, STEAM, artificial intelligence

KIRISH

Globalizatsiya va raqamli texnologiyalar davrida maktabgacha yosh bolalarda ingliz tilini o‘qitish an‘anaviy metodlar bilan cheklanib qolmasligi kerak. Til o‘rganish jarayonida bolalarning faolligini oshiradigan, ularni ijodiy fikrlashga undaydigan va real kontekstga yaqin yondashuvlar samaraliroqdir. Shu bois, dunyo tajribasida TPR (Total Physical Response), CLIL (Content and Language Integrated Learning), Coding Story, Dub Shadow, shuningdek sun‘iy intellekt, gamification va STEAM integratsiyasi keng qo‘llanmoqda.

Innovatsion va kreativ metodlar

1. TPR (Total Physical Response)

TPR metodida til o'rganish jarayoni til buyruqlari bilan harakat birlashtiriladi, bu esa bolalarda tilni nozik motorika va muloqot orqali o'rganish imkonini beradi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, til ko'nikmalari harakat orqali mustahkamlanadi va bu metod yosh bolalar uchun samarali hisoblanadi. Masalan, bolalarga «stand up», «sit down», «touch your head» kabi buyruqlar berilib, tilni o'rganishda tana bilan bog'lanish tilning tez o'zlashtirilishiga yordam beradi (Akbarova, 2024).

2. CLIL (Content and Language Integrated Learning)

CLIL metodida til va mazmun birgalikda o'qitiladi. Bolalar ingliz tilini boshqa fanlar (san'at, tabiatshunoslik) kontekstida o'rganadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, CLIL bolalarning tilni real kontekstda ishlatish qobiliyatini oshiradi va motivatsiyani kuchaytiradi. Masalan, bolalar ingliz tilida mini-laboratoriya tajribalari o'tkazib, yangi so'z va iboralarni amaliy kontekstda o'rganadi (Axmadjonov & Sultonova, 2022).

3. Coding Story

Coding Story metodida bolalar dasturlash asosida ingliz tilidagi hikoyalarni yaratadilar. Masalan, ScratchJr yoki Code.org platformalari orqali bolalar qisqa hikoyalarni kodlash orqali til strukturasi mustahkamlashadi. Bu metod bolalarning tilni o'rganish bilan birga ijodiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

4. Dub Shadow

Dub Shadow metodida bolalar ingliz tilidagi audiovizual materiallarni tinglab, o'z ovozlari yozib takrorlaydilar. Bu metod talaffuz, intonatsiya va nutq ritmini mustahkamlashda juda samarali. Bolalar real til muhitida nutqni takrorlab, amaliy muloqot ko'nikmalarini oshiradilar.

5. Gamification va Immersive learning

Gamification metodida til o'rganish jarayoni o'yin elementlari asosida tashkil etiladi (darajalar, yutuqlar, vazifalar). Immersive learning esa AR/VR texnologiyalari orqali bolalarni ingliz tilida «virtual muhitda» interaktiv muloqot qilishga jalb qiladi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, bu metodlar bolalarning motivatsiyasi va nutq qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi.

6. STEAM integratsiyasi

Til o'rganish jarayoni ilmiy, texnologik, san'at va matematik loyihalar bilan bog'lanadi. Masalan, «English through robotics» loyihasi bolalarga ingliz tilida robotlarni boshqarish orqali o'rganish imkonini beradi. Bu metod tilni amaliy kontekstga joylashtiradi va bolalarni ijodiy faoliyatga jalb qiladi.

7. AI-based personalized learning (Sun'iy intellekt yordamida individual ta'lim)

AI algoritmlari bolaning o'rganish darajasini aniqlab, individual mashqlar va o'yinlarni tavsiya qiladi. Masalan, Lingumi AI platformasi maktabgacha yosh bolalar uchun adaptiv ingliz tili mashqlari taqdim etadi, bu esa o'rganish jarayonini shaxsiylashtiradi va samaradorligini oshiradi.

Dunyo tajribasi

Singapur: AI-platformalar va gamification asosida ingliz tilini o'rgatadi.

Janubiy Koreya: VR va AR texnologiyalari bilan immersive learning qo'llanadi.

Buyuk Britaniya: STEAM va CLIL integratsiyasi orqali til ko'nikmalarini mustahkamlaydi.

AQSh: TPR va Coding Story metodlari maktabgacha yosh bolalar uchun muvaffaqiyatli tatbiq etiladi.

Xulosa

Maktabgacha yosh bolalarda ingliz tilini o'qitishda TPR, CLIL, Coding Story, Dub Shadow, gamification, STEAM integratsiyasi, immersive learning va AI yordamida individual yondashuv eng samarali hisoblanadi. Dunyo tajribasi shuni ko'rsatadiki, bu metodlar bolalarni tilni tabiiy muhitda, ijodiy va qiziqarli tarzda o'rganishga jalb qiladi. Shu sababli, maktabgacha ta'lim muassasalarida ushbu innovatsion metodlarni joriy etish tilni o'rganish sifatini sezilarli darajada oshiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Akbarova I. A. (2024). An Effective Method of Teaching English through Psychological Support. Pedagogik Mahorat jurnali. Buxdu.uz
2. Axmadjonov A., Sultonova G. (2022). Content and Language Integrated Learning (CLIL) metodining ingliz tilini o'qitishda qo'llanilishi. Qo'qon Universiteti Xabarnomasi. Herald.kokanduni.uz
3. Bozorov P. (2023). CLIL integratsiyasi til ta'limi rivojlanishining zamonaviy vektori sifatida.
4. Xalimova S. (2023). Ingliz tilini zamonaviy interaktiv o'qitish metodikasi. Inlibrary.uz
5. Sandoval, E., et al. (2022). Prototyping a Virtual Agent for Pre-school English Teaching. arXiv. Arxiv.org